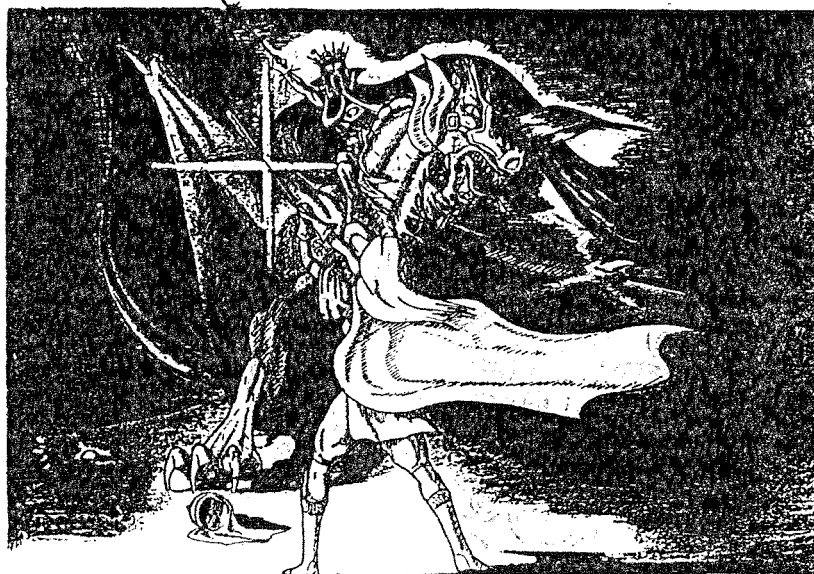

PALANTÍR

3.4/93

Společnost přátel díla pana J.P.R. Tolkiena

Skončilo léto, vlády se ujal podzim. Ty tam jsou dny sladkého nicnedělání, či naopak plné vzrušení a velkých činů. Dozněla poslední elfi píseň, ohně pohasly, nastal čas opustit hory, řeky a jezera i krásný Lórien a vrátit se do železobetonových kobek našich rodných měst, ať již k práci či studiu učených svitků. Nastal čas vrátit se do šedi každodenního života, zpestřované pouze společnými večery v Síni ohně. Tam kouzelná spleť elfích slov dá v myslí povstat vidinám dalekých zemí a jasných věží, střípkům to Faerie zachyceným v svitu hvězd. Tam zazní písně opěvující úžasná dobrodružství, činy hrdinů i krásu elfích pani, divoké cizí kraje i Moře oblévající svět. Zkrátka vše, nač budeme vzpomínat jak

v Elrondově domě, tak v poklidném hobitím pelouchu (v tom brněnském se sejdeme konce Yavannie).

Ale budeme nejen vzpomínat. Meče a oštěpy sice zahálejí, avšak dosud nebyly překuty v motyky a rádla; a co víc: jsou mnohá slavná vítězství a výročí, jež je třeba připomenout a řadně oslavit. Ano, mám na mysli oslavu narozenin těch, kteří nesli Prsten, Bilba a Froda, pořádanou taktéž koncem Yavannie či začátkem Narquellie, tentokrát v samotném hlavním městě království Dúnadanů. I zde budou mít bojovníci možnost pochlubit se svými činy, vzdělaní elfové si zopakují něco z historie Středozemě, trpaslíci získají nějaké to zlato a hobiti se najedí dobrého jídla (to především). Ale o tom už dále uvnitř čísla.

Palantír č. 3-4 za rok 1993
vydává Společnost přátel díla J.R.R.Tolkiena

Séfredaktor: Karel Makovský
Redaktor: Filip Munz
Výtvarný redaktor: Radim Pech

ilustrace: Radim Pech

Uzávěrka 6. září 1993
Pouze pro členy. Bezplatně.

Rayner Unwin : život s nakladatelsvím

Přestože nyní všechny Tolkienovy knihy i ostatní publikace tykající se Středozemě včetně stoletého vydání kompletního autorova díla vychází na anglické půdě pod hlavičkou firmy HarperCollins, největší část historie (od skromných začátků při uvádění *Hobita* v třicátých letech až po obrovsky rozmach jeho fandomu v letech šedesátých) je spjata s nakladatelstvím Allen&Unwin. A snad ještě více než její zakladatel Stanley Unwin ji v tomto příběhu reprezentuje jeho syn, Rayner.

Rayner Stephens Unwin se narodil v prosinci roku 1925 coby třetí dítě a druhý syn Sira Stanleje Unwina, vydavatele a hlavy firmy Allen&Unwin. Jméno dostal po svém dědovi z matčiny strany, Rayneru Storrovi.

Už jako dítě byl zapojován do vydavatelských obchodů, když četl strojopisy knih pro děti, jenž mu předkládal jeho otec. Stěží bude mezi čtenáři někdo, kdo by nevěděl, jak v roce 1936 desetiletý Rayner dostal šilink za svůj komentář ke strojopisu *Hobita*. Jeho otec byl názoru, že nejlepším posuzovatelem dětské knihy je zase dítě. No a Rayner usoudil, že by ji měli vydat. Tento šilink byl často považován za jeden z nejlépe investovaných z těch, co se kdy vložily do vydavatelské Činnosti. Rayner ten šilink asi utratil za cukroví. V tom roce však, jak později vzpomínal, jeho nejoblíbenější knihou nebyl *Hobit*, ale *Dobrodružství Dona, detektivního psa!*

Když se koncem třicátých let začaly objevovat části z dožadovaného pokračování k *Hobitovi*, take je dostával Rayner k přečtení. Líbily se mu, ale bylo v nich podle něj "příliš mnoho hobitštiny". Nicméně Tolkien ho stále považoval za výborného kritika svých děl.

Základního vzdělání se mu dostalo, stejně jako jeho otci, v Abbotsholm School. Poté v letech 1943-4 přechodně pracoval u nakladatelství a knihkupectví Blackwell v Oxfordu. Zde také poprvé potkal profesora Tolkiena. Později vzpomínal, jak svačiny strávené s Tolkienem, či jindy se Sirem Basilem Blackwellem, které sestávaly většinou z tmavého chleba s margarínem a válečného čaje, měly formující vliv v jeho životě. V té době měl možnost číst korektury Tolkienova překladu *Perly*, který by Sir Basil vydal, pokud by se Tolkien kdy dostal k provedení konečných oprav. Po skončení své práce u Blackwellů strávil čtyři roky ve vojenské službě u Královské námořní dobrovolnické zálohy, kde se stal podporučíkem.

Poté pokračoval ve vzdělávání na Trinity College v Oxfordu. Zde obnovil známost s Tolkienem, který mu dával přečíst úryvky z rukopisu *Pána prstenů*. V nich byly přimíchány i některé pasáže ze *Silmarillionu*,

Pearl, středoanglická aliterativní báseň ze 14. stol. (pozn. překl)

což většinou Raynera mátl. Nicméně vyjádřil to tím správným způsobem a Tolkien byl zřejmě jeho reakcí dost potěšen. Až do vytištění byl Rayner přesvědčen, že dlouho očekávané pokračování *Hobita* musí být vydáno. Ve stejné době jako Rayner studoval na Trinity College i Christopher Tolkien, ale příliš se neznali, neboť byli zvyklí se pohybovat v různých kruzích.

Následně po dalším období studia na Harvardské univerzitě (Master of Arts v angličtině) se v roce 1951 uchýlil u Allen&Unwina, aby "vyhledával požadavky knihkupců"; ve skutečnosti měl pověření daleko širší. Krátce poté se zapojil do zápasu provázejícího vydání *Pána prstenů*. Tolkien původně v roce 1949 nabídl nakladatelství Allen&Unwin toto dílo spolu se *Silmarillionem* ke společnému vydání, ale Sir Stanley po konzultaci této věci se svým synem nakonec neřekl ani ano ani ne. Když však Tolkien zjistil, že v té době má jiný vydavatel, William Collins, očividný zájem o uvedení obou knih společně, což by se mu velmi zamlouvalo, dal Allen&Unwinovi ultimátum. Na to Sir Stanley, opatrný dle Raynerovy rady (jenž si dosud myslí, že to byla v té době dobrá rada) s vydáním *Silmarillionu*, musel říci ne. Tolkien knihu vzal od Allen&Unwina zpět a aniž by jim o tom řekl, nabídnul ji Collinsovi. Z mnoha důvodů - nakladatelství chtělo provádět škrty a bylo zaskočeno nedokončeným stavem *Silmarillionu* - nebylo dosaženo pokroku a zde záležitost setrvala. Avšak Rayner, když se dostal k Allen&Unwinovi, se rozhodl v té věci Tolkienovi napsat. A nějakých šest měsíců poté, co Collins odmítl vzít neseškrtaného *Pána prstenů*, Tolkien odpověděl: měl již náladu s Raynerem jednat a souhlasil, aby byla kniha vydána bez *Silmarillionu*.

Protože text existoval pouze v jedné slušné kopii a Tolkien nikterak nechtěl svěřit jediný strojopis poštovním službám, rozjel se v září roku 1952 Rayner do Oxfordu, aby od Tolkiena text převzal. Jak bylo řečeno, cítil, že se kniha musí vydat, a pročtení konečného strojopisu se na tom nic nezměnilo. Zároveň věděl, že (a) jde o velmi zvláštní knihu, kterou nelze zařadit do žádné snadno definovatelné kategorie a (b) díky své výjimečné velikosti bude nákladné ji prodávat. Po předběžném ocenění nákladů napsal svému otci, Siru Stanley Unwinovi, který byl v Japonsku na jedné ze svých pravidelných zámořských cest. Domníval se, že by kniha měla být vydána, ale mohli by na ní prodělat až tisíc liber (1000 liber byla v roce 1952 značná částka i pro nakladatelství); podle něj však šlo o geniální dílo. Sir Stanley odpověděl: "Pokud si opravdu myslíš, že jde o dílo génia, pak můžeš ztratit tisíc liber." Tolik snad o tom, jak se kniha přijímala k tisku; avšak ani dál nebylo vše snadnou záležitostí. Většinou šlo o Tolkienův perfekcionismus. Podrobné pojednání o této záležitosti by vydalo na separátní esej; stačí se zmínit o nekonečných problémech s reprodukcemi map a ostatních ilustrací, správnými plurály

slov elf a trpaslík, názvy jednotlivých dílů, propagací, úpravou obálek a tak dále, vše zahrnující nekonečné handrkování v dopisech. S někým jiným by se celá záležitost záhy stala mrzutou, ale ne s Tolkienem. Jak později Rayner vzpomínal: "Byl to ten nejméně arogantní člověk, jakého si lze představit, a jak jsme se nakazili mírou jeho úsilí, stali jsme se všichni do jisté míry jeho vazaly."

Ale život neskončil u vydávání Tolkiena. V roce 1952 se Rayner oženil s Carol Curwenovou. Měli syna Merlina (což, jak řekl Tolkien Raynerovi, je volba jména mnohem vhodnější než Gandalf!) a tři dcery. Začátkem padesátých let se objevily publikace *Venkovská múza: studie selské poezie v Anglii* a *Propast roků: milostné dopisy od Johna Ruskina Kathleen Olanderové*. K druhé knize jeden kritik poznamenal "Úvod a poznámky pana Raynera Unwina jsou ukázkové." Na tom není nic výjimečného, snad až, že tím kritikem byl jeden z nejpřednějších odborníků na anglický prozaický sloh v tomto století, Evelyn Waugh. Jeho chvála je skutečnou chválou. Rayner napsal také *Prohru Johnu Hawkinse*, která vyšla v roce 1960. Tato studie o námořníkovi ze 16. století byla vybrána Knižním klubem Čtenářské Unie.

Vydáním *Pána prstenů* získal záhy Tolkien místo mezi předními autory u Allen&Unwina a vydávání jeho děl se přirozeně stalo hlavním Raynerovým zájmem, který pokračoval i poté, co se stal u Allen&Unwina předsedou po smrti svého otce v září roku 1968. Ironií osudu právě tou dobou narůstalo v crescendo žalostné volání Tolkienova čtenářstva po *Silmarillionu* - té samé knize, která byla původně odmítnuta. Bylo utišeno nakonec jeho vydáním v roce 1977, když se Christopher Tolkien ujal přípravy knihy k tisku po Tolkienově smrti v září 1973.

Firma George Allen&Unwin byla postižena vlnou ekonomických změn a finanční nejistoty stejně jako každé jiné nakladatelství a v roce 1980 se spojila s Bell&Hymanem pod značku Unwin Hyman. I když to přineslo dočasné zlepšení situace, firma byla v roce 1990 prodána HarperCollinsovi, velkému konglomerátu, který se zdál být schopen zastřešit všechna odvětví produkce Allen&Unwina. Avšak Rayner s tímto během událostí těžce nesouhlasil a opustil firmu, čímž ukončil jednu epochu.

Jeho vydavatelská kariéra přesáhla, hranice Allen&Unwina: zahrnovala místo v Poradním výboru Britské rady vydavatelů a Dobročinné společnosti Knižního obchodu. V roce 1977 dostal i Řád Britského impéria.

Měla by také padnout zmínka o jeho velké laskavosti k britsko Tolkienovské společnosti (o ní píšeme na jiném místě.) Potřikrát se stal zvaným mluvčím na Výroční večeři Společnosti (což vzhledem k její obchodní bezvýznamnosti je velmi velkomyslné), a byl vždy ochotný spolupracovat na jejích podnicích. Nechyběl ani na Stoleté konferenci v

loňském roce, kde od něj Karel Makovský osobně získal věnování do jednoho vydání *Sillmarilionu* (je nyní součástí naší knihovny). Tak se i činy naší společnosti proluly s osudem tohoto muže, který se pravděpodobně po profesorovi Tolkienovi a jeho synovi stal třetí nejvýznamnější osobou novodobých dějin Středozeří.

(podle článků Charlese E. Noada v Progress Reportu č.4 a 5 přeložil Filip Miinz)

Zajímavosti - Zajímavosti - Zajímavosti - Zajímavosti

Dílo JRRT se už rozšířilo i do zemí, jejichž vlastní kultura je anglosaské, ze které celá Středozeří povstala, velice vzdálena. Jednou z těchto zemí je i Izrael.

Je velice zajímavé vidět Hobita napsaného v hebrejských znacích, tj. zprava doleva. Když knihu otevřete, zjistíte, že místo na začátku jste na konci. Nedovedu si představit, jakým problémem bylo přepsat některá elfská jména (ačkoliv písmo je v některých případech až neskutečně podobné).

Ve vydávání knih nejsou izraelská nakladatelství o mnoho pokročilejší než naše. Kromě knih, které známe, přeložil Imanuel Lotum, téměř výhradní překladatel JRRT do hebrejštiny, pouze Nedokončené příběhy a Příhody Toma Bombadila. Jedinou knihou, od níž existují dva různé překlady, je Hobit. Historie druhého vydání je typická pro tento stát. Když byli v roce 1970 nad Egyptem sestřeleni a zajati dva piloti, rozhodli se, aby si ukrátili volnou chvíli, přeložit knihu o putování Bilba Pytlíka. Své práce se zhostili se ctí a když byli po třech letech věznění propuštěni, vyšla jejich práce v Tel Avivu oficiálně.

Zajímavosti - Zajímavosti - Zajímavosti - Zajímavosti

LETTERZIN

Lidé, kteří někdy měli něco do činění s počítačem, patrně vědí, že existuje možnost propojit několik těchto zařízení do sebe a vytvořit tak věc, zvanou síť. Tuto síť může zahrnovat deset počítačů ve vaší učebně informatiky nebo také stovky až tisíce zapojení po celém světě. Někteří z vás se už k takovéto velké síti možná někdy dostali, s největší pravděpodobností na univerzitě, a měli možnost si tam zřídit tzv. účet neboli poštovní schránku. Po těchto celosvětových sítích (známe jsou především BITNET a INTERNET) totiž lze posílat dopisy snadno a rychle. Vaše zpráva se může tak během hodinky objevit na druhé straně Atlantiku a druhý den budete mít možná odpověď.

Někdy se dohodne několik lidí, že existuje téma, které je všechny zajímá a rádi by znali také názory ostatního osazenstva sítě a založí konferenci. Ta probíhá tak, že každý, kdo chce něčím, ať článkem či otázkou, přispět, pošle dopis do jedné centrální poštovní schránky, kde ji převezme počítač a pošle ji všem ostatním, kdo jsou do konference přihlášení. Ty některý příspěvek zaujme, pošlou hned svou reakci zpět a díky rychlosti tohoto spojení lze vést diskuse téměř jako po telefonu. Proč o tom všem vlastně mluvím, když někoho počítače vůbec nezajímají a na síť se nemá šance dostat?

Protože by se taková konference dala udělat i v našich, byť skromnějších podmínkách. Co mám přesně na mysli, by měli vědět ti, kteří se zúčastnili debaty na letošním Parconu a jistá podobnost by se dala najít také s *Amateur Press Associations*, o kterých se psalo v minulém Palantíru v článku o americké mythopoetické Společnosti.

Celá akce by měla probíhat přibližně takto a to je ideální stav, ve skutečnosti to bude asi složitější někdo narazí na nějaký problém. Jehož, řešení mu není zcela jasné (např. v dodatcích PP docela nesesedělo datum úmrtí Gimliho s udalostmi, které jsou popisovány v ději). Ma ještě pár dalších věcí, na které by se chtěl dotázat, tak to všechno dohromady čitelné sepiše na jeden list A-4 (nebo víc, a ten pošle někomu, kdo se postará o vše ostatní. Tomuhle člověku se da říkat redaktor. Ten sedí doma, čte si věci, které mu přišly a patrně také něčím přispěje. Když už se mu sejde dost příspěvků, aby to stalo za to, začne konečně něco dělat. Zjistí, kolik bylo příspěvatelů, podle toho všechny články okopíruje a rozešle zpět. Není to žádný časopis, který lze předplatit, dostanou ho pouze ti, kteří měli sami co říci. Dá se předpokládat, že se mezi nimi najde i někdo, kdo zjistí, že v anglickém originále je s Gimlim všechno v pořádku a v dalším kole se to dozví i původní tazatel, který sám bude mít odlišný názor na nějakou záležitost než většina ostatních a tak jim o tom napíše.

Vlastně je to úplně nejjednodušší forma fanzinu, která se dá najít. Nikdo, ani redaktor, s tím nemá moc práce, nestojí to moc peněz a nejsou žádné pevné lhůty, do kdy se to musí udělat.

Pokud vás nápad zaujal, zkuste mi poslat nějaké své příspěvky. V prvním kole to budou možná jen dotazy, ale snad se je podaří snad ne přímo zodpovědět, ale aspoň rozvinout. Uvítal bych také, když by se našel někdo jiný, kdo by dělal redaktora. Já vás totiž budu muset poprosit, jestli byste počet stran svého příspěvku nevy násobili sedmi a tento obnos spolu se známkou neposlali jako doplněk. Kopírka zadarmo, ke které já nemám přístup, by byla asi výhodnější. Zpáteční rozeslání provedu já nebo někdo jiný v okamžiku, kdy se sejde 7 až 10 dopisů. Kdyby se nám někdy podařilo narazit na téma vrcholně zajímavé či společnými silami vyprodukovat něco mimořádně objevného, výsledek se objeví v Palantíru nebo Thorinovi.

Takže, kdo má zájem, stačí poslat jednu stránku na adresu Karel Makovský jr., Preslova 33, Brno 602 00 a obálku i samotný dopis označit slovem Konference. Pokud by se změnil redaktor, byla by tato informace uveřejněna v příštím Palantíru. Doufám, že z této aktivity vyjde alespoň trochu pozitivního a těším se na dopisy.

PARCON

Vzhledem k tomu, že se většina čtenářů J.R.R.T. zajímá zároveň o science fiction i jinou fantasy, stal se letošní Parcon neoficiálním setkáním příznivců profesora díla, ať ze Společnosti, či z Klubu. Vše probíhalo ve dnech 25. až 27. června v Šumperku.

Vlastně jedinou oficiální akcí, týkající se díla J.R.R. Tolkiena byla Tolkien party, kterou pořádalo Společenstvo - Klub J.R.R.T. pod vedením Michaela Bronce, za vydatné pomoci dalších členů, především pak Jiřiny Vorlové. Náplní byla vcelku volná debata o všem možném, jak se na správnou party sluší, přerušena vyhlášením "soutěže" o tolkienovského experta. Za pomoci tří rozsáhlých testů (pro začátečnický, pokročilý a nejobtížnější pro experty) se skutečně oddělilo zrna od plev.

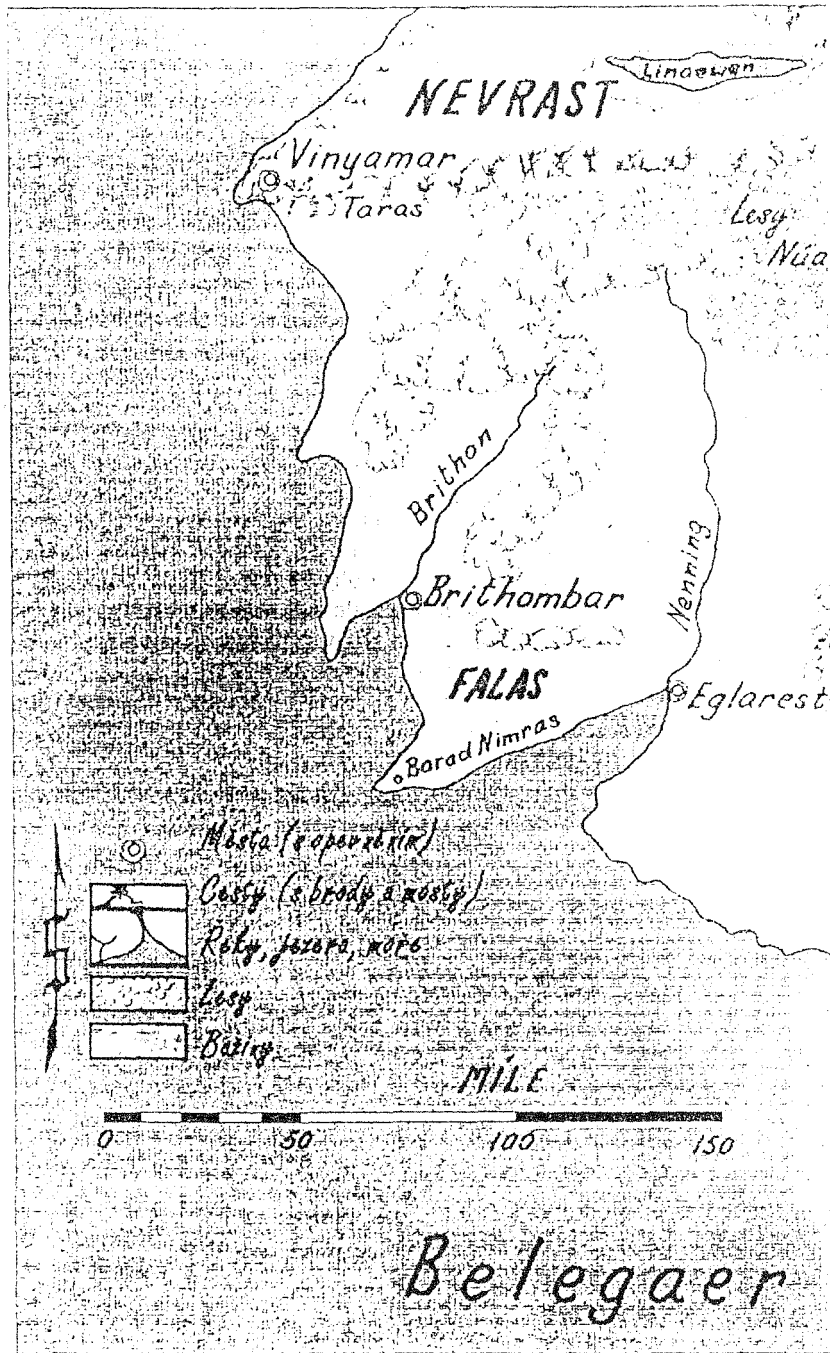
Začátečnickům vzalo dech vyzvání, aby vyjmenovali 18 přezdívek, označení, titulů a nadávek, kterými byl obdařen Aragorn, syn Arathornův. Dál už se to jen sypalo. "Jaký je přepočít mezi krajovým a elfským letopočtem?", "Co by, u všech Nazgulů, mohl znamenat tento znak v Certar?" nebo "On se profesor nenarodil v Anglii, že?" a mnoho dalších otázek se potulovalo volně mezi přítomnými, kteří se ani přes kolektivní spolupráci nedobrali mnohdy ke správným odpovědím. Přestože jsem se nedostal k vyhodnocování výsledků, z

mnoha náznaků usuzuji, a plně se k tomuto názoru přikláním, že super odborníkem na cokoliv týkajícího se Středozemě je Irena Votavová z Brna. Ta by se mohla objevit v Minas Tirith uprostřed Války o Prsten a určitě by se neztratila.

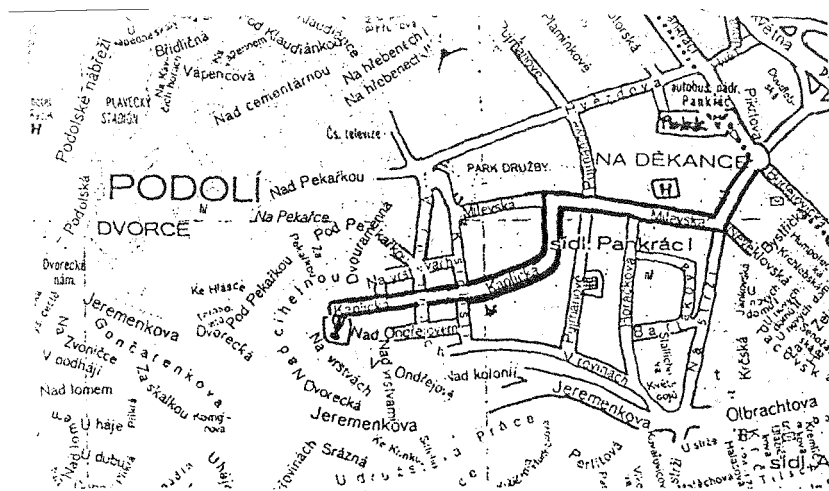
Párty volně pokračovala následující den, v sobotu, dražbou upomínkových tolkienovských předmětů. Platidlem byly body, kterých bylo možno dosáhnout v testu. Do jednoduchého měnového systému všichni brzo pronikli a odcházeli ověšeni plackami, obtíženi desetistěnými kostkami či obdarováni artefakty z vykopávek u Morie a jiných historickým míst. O ostudu se jako vždy starali, tentokrát už bývalí Gothmogovi braši, ke kterým jsem se, překvapivě úspěšně, připojil i já.

Tehdy už se začala šířit neoficiálními komunikačními kanály zpráva o tom, že večer bude neformální diskuse pokračovat v užším okruhu zasvěcených, takže dotýčný kruh nakonec příliš úzký nebyl. V žádném případě to ale nebylo na škodu. V době vyvrcholení programu si hlouček nejvěrnějších příznivců zabral pro sebe jednu klubovnu a začal rozvíjet úvahy, za které by se nemusela stydět Bílá rada v době vrcholící krize. Při mé zapomnětlivosti se mi už naprostá většina těchto úvah vytratila z paměti, ale uvedu již obligátní téma "Tom Bombadil", dále třeba nesmrtelnost elfů či nesrovnalosti v Pánovi Prstenů, jakož i hlubší význam této knihy. Každý měl co říci v debatě, která se slibně rozvinula a ze které vzešlo mnoho zajímavých podnětů. Zklamání ale všechny ty, kteří by čekali jednoznačné závěry a jasná rozhodnutí. Vše, co profesor nenapsal, zůstane navždy skryto tajemstvím, neboť on jediný (a možná ani to ne) znal Středozemi dokonale a podrobně. Jestliže by se našel mezi účastníky této nadmíru zajímavé akce někdo s lepší pamětí, resp. zápisníkem a byl ochoten napsat o ní něco rozsáhlejšího, byl bych mu vděčen.

Komentář k mapě: po vybloudění z metra (držet se stále vpravo) by jste měli mít po pravé straně výškovou budovu Motokovu, asi po sto metrech minete hotel Panorama na jedné a nákupní středisko na druhé straně. Pak třetí odbočkou vlevo a dále až na konec ulice.

NAROZENINY

S blížícím se podzimem již jistě netrpělivě čekáte na zprávy od někoho z pánů Pytlíků, které by vyhlášovaly všeobecnou veselici na oslavu jejich společných narozenin. Tentokrát jste na ni zváni prostřednictvím Palantíru - tak, jak jsme to už v minulém čísle předeslali. Taktéž je již známo, že se bude konat v Praze, a to od pátku 24. do neděle 26. září. Místem oslav je Dům dětí a mládeže v pátém pražském obvodu, což je nízká červená budova s číslem (které tam není) 38 na konci Kaplické ulice za sídlištěm Pankrác 1. Nejsnazší doprava je metrem na stanici Pankrác (trasa C) a dále pěšky (snad vám pomůže přiložená mapka). Přesný okamžik příjezdu ani odjezdu není dán, vzhledem k tomu, že program je zatím ve stavu zrodu; ten, kdo však plánoval dorazit až v sobotu, pravděpodobně o nic podstatného nepřijde. Pokud budete chtít ve Dně pytle i přespat (což je pravděpodobné), vezměte si s sebou spacák a něco peněz (asi jako na Draconu). Co se vlastní oslavy týče, kromě hostiny (která bude asi pocházet opět z domácích - tedy i vašich! - zdrojů) bude každému dopřána zábava podle vlastní volby: kdo má chuť změřit své síly v boji, nechť si vezme své zbraně a jistě zde najde duchem spřízněné šermíře; ovšem nebudou chybět ani poklidnější soutěže či docela mírumilovné besedy (snad se konečně podaří i slibované

překvapení). Bonbónkem bude také určitě opakování veřejné projekce "Pána prstenů". Nicméně bude záviset i na vaší ochotě přispět do programu vlastním nápadem.

Na závěr výzva: pan Bilbo Pytlík hodlá rozšířit svou sbírku pamětín a vyzývá proto všechny hosty, aby se ještě před odjezdem porozhlédli po svých domovech, zda někde neleží zlomený deštník tetičky Lobelie či snad relikvie starší a umělecky cennější (lorienské brože jsou vítány, ale odložené Prstény jsou přijímány s nedůvěrou). Jejich pravost bude posuzována v kruhu odborníků, pozor na padělky! Nejvzácnější památky pak jistě získají jejich nálezcům Bilbovy nadšené sympatie. A přátelství pana Pytlíka, to není k zahození.

Tolkienova společnost

Tolkienova společnost byla založena v roce 1969 se záměrem rozšiřovat zájem o život a dílo zesnulého Profesora J.R.R.Tolkiena CBE, autora Hobita, Pána Prstenů, Silmarillionu a jiných beletristických děl a filologických studií. Založena ve Spojeném království a zaregistrována jako nezávislá nevýdělečná instituce, může se Tolkienova společnost pochlubit členstvem z celého světa.

Tolkienova společnost pořádá tři národní setkání za rok, kterých se může zúčastnit kterýkoliv člen. Na jaře to je AGM/Výroční Večeře, který se pořádá na různých místech ve Spojeném království každý rok. Na AGM jsou voleni členové vedení a diskutuje se o otázkách činnosti Společnosti. Na Večeři, která je formální záležitostí, je pozván proslulý host, aby promluvil. Seminář, druhé ze setkání Tolkienovy Společnosti, se pořádá v létě. Je akademickým sympoziem, na kterém se probírají témata vztahující se k J.R.R.T. Podobně jako AGM/Výroční večeře se Seminář koná na rozličných místech. Tato událost je určena pro intelektuálněji zaměřené členy Společnosti. Třetí národní akce, a hlavní bod roku Tolkienovy Společnosti, se pořádá na podzim. Je to Oxonmoot, víkend v Oxfordu; obvykle ho navštěvují členové Společnosti z celého světa. Oxonmoot zahrnuje velké množství akcí od velice učených až po zábavné a veselé. Mezi tyto akce patří semináře, promítání, prohlídky Tolkienova Oxfordu, prodejní stánky, maškarní bál a oběd, jehož pořadatelem je slečna Priscilla Tolkienova. Jiné víceméně příležitostné události se konají po celý rok. Kromě toho se členové na celém světě setkávají během roku v neformálních místních skupinách, známých jako Pelouchy (Smials).

Na těchto setkáních, ať už místních, národních či mezinárodních, rozebírají členové náměty ze všech oblastí a často shledávají, že jejich společné zájmy nezahrnují pouze J.R.R.T. Nově příchozí se nemusí bát, že by se cítili odstrčení, protože neexistují žádné bariéry jako věk nebo vzdělání.

Tolkienova společnost vydává množství publikací. Mezi ně patří pravidelný bulletin *Amon Hen*, který je vydáván šestkrát do roka a obsahuje krátké články zprávy, dopisy, obrázky a kritiky vztahující se k JRRT. Každý rok je také publikován *Mallom*, akademický časopis s delšími kritickými články a esejemi, povídkami, poezií a ilustracemi. Většina z příspěvků do *Amon Henu* i do *Mallomu* pochází od běžných členů Společnosti. Publikační činnost Tolkienovy společnosti často umožní členům poprvé uveřejnit jejich básně, prózu a kresby v širším, informovaném a pozorném okruhu čtenářů. Členové také přispívají do občasných brožur vydávaných Společností, které se hlouběji zabývají konkrétními tématy.

Tolkienova společnost se také těší z přátelských vztahů s profesovou rodinou a jeho vydavateli, kteří umožnili Společnosti vytisknout jeho první publikovanou báseň. Tato spolupráce bude nejspíše pokračovat s dalšími vzácnými tituly. Tolkienova Společnost také udržuje kontakty s blízkými literárními společnostmi a jinými skupinami na poli spekulativní

literatury i v mezinárodním měřítku. Společnost si vyměňuje publikace s těmito skupinami a tyto materiály společně se sbírkou Tolkienovy a jiné fantasy literatury jsou k dispozici na zapůjčení v knihovně Společnosti pro britské členy. Společnost také podporuje akademické studie o J.R.R.T. lidé zabývající se těmito tématy mají přístup do archívů Společnosti a Společnost jim může doporučit soukromé sbírky s odkazy a výzkumy o Tolkienova životě a díle.

Členství ve Společnosti je jednoleté. Dává členovi právo na šest čísel *Amon Henu*, výroční vydání *Mallomu*, snížené poplatky na akcích Společnosti a příležitost zakoupit některé výjimečné kousky z široké nabídky zboží. Ale co je nejdůležitější, dává členům možnost sdílet jejich potěšení v knihách J.R.R.T. s mnoha dalšími nadšenci na celém světě.

BIBLIOGRAFIE

Materiálů souvisejících s J. R. R. Tolkienem u nás zatím není mnoho. Přesto by stálo za to udělat nějaký přehled či seznam. O něco níže Vám nabízím první (velmi stručný) návrh. Vzhledem k omezenosti mých zdrojů jsou podrobně zpracovány pouze "papírové materiály" v češtině. Seznam byl uzavřen k 7.6.1993 a zcela jistě není úplný a proto velmi rád uvítám jakékoliv doplňky a připomínky. Adresa zní: Jirka Grunt, Nížebohy 8, 411 18 Budyně nad Ohří. Za pomoc děkuji Jirkovi Olexovi, Karlovi Makovskému a pracovnícím MLK v Litoměřicích.

DÍLA J. R. R. T.

- Hobit aneb Cesta tam a zase zpátky, a) Odeon 1979
b) Odeon 1991
- Pán prstenů I, Společenstvo prstenu, a) Mladá fronta i 990
b) Mladá fronta i 993
- Pán prstenů II, Dvě věže, a) Mladá fronta 1991
b) Mladá fronta 1993
- Pán prstenů III, Návrat krále, Mladá fronta 1992
- Ukázky z Pána prstenů, in Laser č. 5, Laser 1986
- Silmarillion, a) Počernická a Organizační služba 1900
b) Mladá fronta 1992
- Povídky, Winston Smith 1989
- Farmář Giles z Hamu, in Říše fantasy, Polaris 1992
- Z Profesorových dopisů, in Program Parconu ' 92, KLF Ostrava 1992
- Báseň Pán Prstenu, in Program Parconu ' 92, KLF Ostrava 1992
- Vánoční dopis J. R. R. T. z roku 1925, Společnost 1993
- Pohádky, Winston Smith 1993

ČLÁNKY, RECENZE, REPORTÁŽE

- Zdeněk Neubauer: Do světa na zkušenou čili O cestách tam a zase zpátky, Doporučená četba 1990
- Ondřej Neff: J. R. R. Tolkien, in Svět fantastik U/90, Videopress 1990
- Michael Bronec : Dodatky k Silmarillionu, ??? 1990
- ??? : J. R. R. Tolkien, in Zlatý drak 2/92, Hexaedr 1992
- Michael Bronec : Hobit aneb Do Středozemí a zpátky, in Ikarie 6/92, Mladá fronta 1992
- ??? : Nový pohled na události ve Středozemsku, in Chaos News, KLF Ostrava 1992

- Petr Habala : Jak jsem maloval mapy Silmarillionu, in Interkom 8/91,
Československý fandom 1991
- Petr Habala : Pán prstenu II, in Interkom 5/92, Československý fandom
1992
- Vyhlášení soutěže o překlad elfí poesie, in Interkom 7/92,
Československý fandom 1992
- Překlad básně Lúthien a dopis Karla Makovského, in Interkom 9-10/92,
Československý fandom 1992
- Jiřina Vorlová : Pán prstenů II aneb Věrná láska s happy endem, in
Interkom 11/92, Československý fandom 1992
- Vítězové soutěže o překlad elfí poesie, in Interkom 12-13/92,
Československý fandom 1992
- Jiřina Vorlová : Velká sláva na Dně Pytle, in Zlatý drak 4/92, Hexaedr
1992
- Jiřina Vorlová : Ať žije Bilbo oslavenec !, in Interkom 1-2/93,
Československý fandom 1993
- Martin Maniš : Na konci cesty tam a zase zpátky, in Softwarové noviny
2/1993, Softwarové noviny s. r. o. 1993
- Jan Vaněk, jr. : Král fantasy se vrací, in Interkom 5-6/93,
Československý fandom 1993
- Petr Habala : Pán Ikarie II aneb Hlas ze záhrobí, in Interkom 5-6/93,
Československý fandom 1993

RŮZNÉ

- Nápis z Jednoho prstenu, in I dospělí si mohou hrát, Pressfoto 1987
- Bitva na polích Pelennoru (manuál ke hře), Makros 1991
- Válka o Prsten (manuál ke hře), Makros (?) 1992
- Plakát - Mapa Ardy
- ilustrace k Hobitovi od Rodney Matthesvse v ikarii 3/93
- Znak Společenstva - Klubu J. R. K. Tolkiena, in Interkom 3/92,
Československý fandom 1992

*Z původní verze byly vynechány položky vám známé (např.
materiály společnosti) a recenze na počítačové hry. (pozn. red.)*

A NOVINKY

... Od června, kdy byl seznam vypracován? do této chvíle, kdy jej otiskujeme, uplynulo již pár měsíců a tak si dovoluji jej trochu doplnit. Kromě reedice zbývajících dílů Pána prstenů, která se objevila o prázdninách na pultech knihkupectví, je to zejména několik článků věnovaných profesorovi. Nejméně známá asi bude celostránková recenze v sobotní příloze Telegrafu ze dne 10. července. Její autor Pavel Hlavatý

ji nazval *Vnitřní a vnější svět: Nápady k dílu J.R.R. Toikiena*. Srovnává zde profesora a jeho dílo s jinými klasickými autory, a to nejen v anglosaské oblasti. Rozebírá zde vliv odlišné dimenze času na Tolkienovy hrdiny a zamýšlí se nad působením a osudy zla jak ve Středozemi, tak i v našem světě (tedy uvnitř každého z nás). Pozoruhodná byla v úvodu zmínka o překladu *Hobitu* - kromě Ladislava Dorůžky a Františka Vrby zde padlo i jméno Josefa Škvoreckého. Bylo by zajímavé dozvědět se o této historii něco více z úst osob věci znalých (kdyby snad mohl něco dodat.autor.článku).

V následujícím měsíci se zase překonala Ikárie a v srpnovém čísle se objevily hned tři články najednou (ty jsou pravděpodobně rozšířenější a proto budu stručný). Celé dvě strany zabírá biografické vyprávění Michaela Bronce s názvem *J.R.R.Tolkien - Život a dílo*, které se už podrobně věnuje jeho mládí a počátkům tvorby. Další v řadě přišel Martin Klíma s poutavou úvahou *J.R.R.Tolkien : Pán prstenů* o síle, symbolech a poselství skrytých v této knize. Na poslední ze čtyř stran věnovaných Tolkienovy připravil Ivan Adamovič výběr z *Dopisu J.R.R.Tolkiena: the Letters of J.R.R.Tolkien, 1981* - jsou v naší knihovně a v blízké době by je za sympatickou cenu měla prodávat i Černá planeta) - článek má titul: *Tolkien v dopisech*. Dává nahlédnout do profesorových názorů na politiku tohoto světa i soudobé autory SF, odhaluje také Tolkienův vztah k mýtům a náboženství v jeho tvorbě.

Na závěr jednu perličku - Mladá Fronta to myslí s Tolkienem velmi vážně a věnovala k jeho propagaci celou boční výlohu své prodejny ve Spálené ulici v Praze. Kromě celé hromady knih z "diamantového vydání" *Pána prstenů* se zde kolemjdoucím nabízí vedle autorovy fotografie i krátký životopis a několik "unikátů" (bohužel neprodejných) - Tolkienova dýmka a originální šle. Expozice vznikla z popudu personálu knihkupectví a zaslouží si určitě vaši pozornost (i když přijedete do Prahy třeba jen na Bilbovy narozeniny).

Filip Můnz

DRACON⁵ 93 BRNO

Jako každý rok, i tentokrát se o víkendu před tím, než do ulic vyrazí Mikuláš s čertem a s andělem, bude konat setkání scifistů Dracon. Vzhledem k tomu, že Společnost je spolupořadatelem této události, dostává k dispozici prostory, kde se odehrávají akce, které jsou zajímavé především pro její členy.

Jednou z nich je konference, na které se bude zase provádět jakási administrativa, se kterou nikdo nechce mít nic společného. Je to však hloupá nutnost, takže se alespoň budeme moci domluvit o výši členských poplatků na příští rok, o budoucnosti časopisů a o zdaru (či nezdaru) akcí konaných za poslední období nebo o tom, kdo má jaký nápad na rozšíření činnosti Společnosti.

Navíc se snad podaří dát dohromady nějakou přednášku a nebo si alespoň posedět a popovídat. Kromě toho se po celý víkend konají přednášky a semináře vztahované k SF a fantasy obecně, probíhají výstavy obrazů a vyhlašování literárních soutěží. Všechny další informace najdete na přihlášce, kterou dostanete společně s Palantírem. Můžete ji okopírovat, kolikrát chcete. Do kolonky klub nezapomeňte napsat, že patříte k Tolkienově Společnosti.

Těm, kteří si zaplatili plné členství a ještě nevyužili příležitosti zúčastnit se nějaké akce zdarma, nabízíme tuto možnost tentokrát. Znamená to ale, že přihlášku nezašlete na adresu uvedenou tam, ale na Karla Makovského jr., Preslova 33, Brno 602 00 a tady už se o ni postaráme. Snažte se ale dodržet v každém případě termín 31.10.

Cena za ubytování, jak si zajisté povšimnete, je na obyčejného člena naší Společnosti poněkud přehnaná. Proto zařídíme bydlení sice ne tak pohodlné, ale finančně přijatelnější. Bude to patrně stejná tělocvična, ve které se spalo na Oslavě zničení prstenu, což předpokládá, pokud by jste jí dali přednost, vzít si s sebou spací pytel. Cena této služby se bude pohybovat mezi 20 až 50 korunami (podle toho, kolik lidí ji využije). Vzdálenost od místa konání conu je asi 2 kilometry. Pokud máte zájem, místo zaškrtnutí kolonek o ubytování napište do čtverečku JRRT.

P.S.: Účet, na který se (nejí posílat peníze, je České spořitelny Brno.

Hrob J.R.R. Tolkiena a Edith Tolkienové na Wolvercote Cemetery v Oxfordu

Právě před dvaceti lety, 2.září 1973. se definitivně uzavřela brána, kterou mezi naším světem a Faerí vystavěl John Ronald Reuel Tolkien. Klíče od ní, které vytvořené s nějakou elfskou dovedností či magickou silou nepodléhají vlivům času. však zůstaly na dosah každému, kdo touží se vydat po cestách Skryté země. Berenova duše, již téměř dva roky strádající odloučením od milované Lúthien, ji tedy nakonec následovala na cestě do Požehnané říše. Při skromném pohřbu na oxfordském hřbitově, kdy jeho tělo spočinulo vedle Edith, zazněly nad hrobem slova, která ze všech jeho děl snad nejvíce vztahovala právě na autora samotného:

Před ním stal Strom, jeho Strom, a byl úplně dokončený, byl živý.dá-lise to tak říci. Mohutné větve obalené malými lístky se kolébaly ve větru, který Nimral sám často cítil nebo alespoň tušil....

